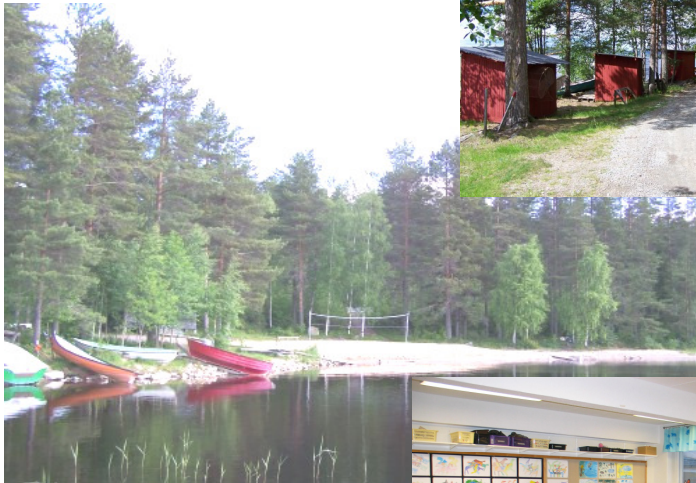

Surpeenvaaran seutu

LIEKSAN SUPERVAARA

Surpeenvaara, Kotola, Niitty-Jamali, Vartiala, Honkalahti

Historiaa
Tarinaa
Vaaramaisemaa
Maataloutta
Yrittäjyyttä
Kylätoimintaa

KYLÄSUUNNITELMA 2007

Surpeenvaaran seudun kyläyhdistys ry

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Surpeenvaara	3
Kehittämishjelmat	4
Kylätoiminnan kehittäminen	4
Taustaa	4
Kyläyhdistys	4
Kyläkoulu / kylätalo.....	4
Asukasluvun lisääminen	5
Tapahtumien kehittäminen	5
Iltamat	5
Vuotuinen julkisuustapahtuma	5
Kyläyhdistyksen järjestämät retket.....	5
Harrastustoiminta	6
Toimintakerho	6
Rassauspaja ja korjausneuvoja	6
Surpeenvaaran markkinointi	6
Nettisivut	6
Kylätiedote.....	6
Kyläradio	6
Ympäristöön liittyvät kehittämistoimenpiteet	7
Maisemapolku	7
Pusikoiden raivaaminen	7
Kyläyhdistyksen kehittämishanke	7
Tulevaisuuden Versta	8
Kyläiltojen tuotokset	9
1 Analyysi-ilta	9
2 Synkistelyilta	11
3 Irroitteluilta	15
4 Kehittämistaulukot	18
Ideoista toimenpiteisiin	18
5 SURPEENVAARAN SEUDUN KYLÄYHDISTYS RY	24
Puheenjohtaja	24
Sihteeri	24
Rahastonhoitaja	24

Johdanto

Surpeenvaaran seudun kyläsuunnitelma ja laatiminen toteutettiin osana Kyläsuunnitelmat verkossa -hanketta, jota rahoittaa Vaara-Karjalan Leader ry. Maaseudun Sivistysliiton Itä-Suomen aluekeskuksen ja Pohjois-Karjalan Kylät ry:n tavoitteena oli tehdä hankkeen avulla kymmenen kyläsuunnitelmaa Pielisen Karjalan kylillä vuosien 2006 ja 2007 aikana. Surpeenvaaran kyläsuunnitelma on hankkeen kymmenes suunnitelma. Kyläsuunnitelma on kooste kyläkokousten työstä ja se on yhteistyön ja yhteisen suunnittelun tulos.

Surpeenvaara

Surpeenvaara on Lieksan keskustan kupeella, Pielisen rannalla sijaitseva SUPERVAARA. Kylän rajat ovat Pielinen, Pankajärventie, Kevätniemen saha, Hyppyrämäki, Jamali ja Kylänlahdentie. Alueella on paljon yritystoimintaa ja maatalouttakin on vielä jonkin verran. Surpeenvaaran kylätoiminta on aktiivista ja vilkasta. Kylällä on toiminnassa oma kyläkoulu ja kyläläisten verkostot ovat laajat ja monipuoliset. Alueen historia ulottuu kauas: Surpeenvaaran kautta, vaaran päällä on jo ammuin kulkenut kauppatie. Kylältä löytyy kauniita luontokohteita, tarinoita ja historiaa. Monolanniemessä on historiallisesti arvokas rakennus, aitta, jossa Jean Sibelius on yöpynyt puolisonsa Ainon kanssa.

Kehittämisohjelmat

Kylätoiminnan kehittäminen

Taustaa

Surpeenvaaran seutu sijaitsee aivan Lieksan taajaman kupeella, Pielisen rannalla. Surpeenvaaran kylätoimikunnan toiminta-alueeseen kuuluvat Kotola, Surpeenvaara, Honkalahti, Niitty-Jamali ja Vartiala. Kylätoimikunnan toimintaan ovat voineet osallistua kaikki alueella vakinaisesti asuvat henkilöt. Kylätoimikunta on toiminut jo vuosia kuin yhdistys kuitenkaan rekisteröitymättä. Surpeenvaaran seutu sijaitsee aivan Lieksan kaupungin kupeessa ja siihen kuuluu myös osia Lieksan teollisuusalueesta ja näin ollen kylällä on myös runsaasti erilaista yritystoimintaa. Työikäistä väestöä on paljon. Kylällä toimii oma kyläkoulu, joka ei ole lakkautusuhan alla.

Kyläyhdistys

Kun kyläsuunnitelma päätettiin tehdä kylälle, päätettiin jo silloin yhdeksi tavoitteeksi kyläyhdistyksen perustaminen. Asiasta keskusteltiin kyläilloissa ja muutos kylätoimikunnasta kyläyhdistykseksi ei ole suuri, koska toiminta on jo vuosia ollut yhdistystoiminnan kaltaista. Päätettiin pitää yhdistyksen perustava kokous samana iltana kun kyläsuunnitelman ensimmäinen versio oli kyläläisten luettavana. Surpeenvaaran seudun kyläyhdistyksen perustava kokous oli maanantaina 29.10.2007.

Kyläkoulu / kylätalo

Surpeenvaaran koulu on edelleenkin toiminnassa eikä se ole lakkauttamisuhan alla. Kylätoimikunta on saanut käyttää koulun tiloja tarvittaessa. Koulun rehtori on ollut aktiivisesti kylätoiminnassa mukana. Kyläläiset ovat huoltaneet ja hoitaneet koulun jääkiekkokaukalan ja koululla on järjestetty erilaisia harrastuspiirejä. Varsinaisia kylätoimikunnan/-yhdistyksen omia tiloja ei koululla tällä hetkellä ole. Koulun kellarikerroksessa on varastona tila, joka on mahdollista muuttaa kyläläisten omaksi tilaksi, kunhan asia saadaan sovittua koulun kanssa.

Koululla ja sen ympäristössä pystyy järjestämään erilaisia tapahtumia erinomaisesti. Esimerkiksi Töppöstanssit, pikkujoulut ym. kylätapahtumat tai vaikkapa toivottu suurempi tapahtuma, jolla olisi myös julkisuusarvoa.

Vaikkakaan koulu ei tällä hetkellä ole lakkauttamisuhan alla, kyläyhdistys, kylätoiminta ja kyläläiset voivat oman toimintansa, esim. erilaisten kerhojen, kautta kantaa kortensa kekoon, jotta koulu pysyisi kylällä jatkossakin.

--	--

Asukasluvun lisääminen

Asukaslukua mietittäessä esille nousi ensimmäisenä Lieksan kaupungin kaavoituspolitiikka. Kyläläiset miettivät ratkaisua uusien tonttien ja uudisrakennusten lisäämiksi alueella. Harjulassa on Tornatorin maata, jolle haluttaisiin tonttikaavoitus. Kaavoitusasiassa kaupunki on erittäin ratkaisevassa asemassa asian edistymisen suhteen. Ryhmätyössä nimettiin vastuuhenkilöt asian eteenpäin viemiseksi. Asian puitteissa päätettiin tehdä taustatyötä niin, että valtuutettujen on helppo viedä asiaa omalta osaltaan päätäntään.

Toisena tonttiasiana käsiteltiin yksityisten omistamia maita, joita voisi ottaa hyötykäyttöön. Tällaista maata löytyisi esimerkiksi Monolanniemestä. Mikäli yksityiset maanomistajat ovat suostuvaisia myymään maitaan, voi alueelle piirtää kaavan mahdollisista tonteista. Kaavaa sinänsä ei vahvisteta, mutta sen avulla olisi helppo markkinoida uudet tontit uudisasukkaille. Tällä tavalla on toimittu Kontiolahden Jakokoskella jo vuosikymmeniä ja se on toiminut siellä erinomaisen hyvin. Vahvistamattomaan kaavaan tulee kartoittaa yksityiset maanomistajat ja tontit. Näin voidaan myös ohjailta kylän kehittymistä haluttuun suuntaan omalla tavallaan. Toinen vaihtoehto on, että kyläyhdistys pyytää Lieksan kaupunkia laatimaan alueelle oikeusvaikutteisen kaavan (asemakaava).

Tapahtumien kehittäminen

Illamat

Illamat on vuosittain koululla järjestettävä kyläjuhla, johon kootaan ohjelma alueen esiintyjiltä ja koululaisilta. Illan päätteeksi on tanssit. Lipputuloilla ja puffetilla kerätään kyläyhdistykselle varoja muuhun toimintaan. Seuraavat illamat pidetään marras-joulukuun 2007 aikana.

Vuotuinen julkisuustapahtuma

Kyläläisten toiveena on kehittää kylälle oma vuotuinen tapahtuma, jolla olisi myös suurempi julkisuusarvo. Tapahtuman avulla markkinoidaan kylää. Tapahtuma voi liittyä kouluun sekä sen ympäristöön ja siinä voisi hyödyntää tulevaa luontopolkua ja alueen muuta upeaa luontoa. Tapahtuman kehittämiseksi tulee koota työryhmä ideoimaan aihetta ja viemään asiaa eteenpäin. Jos tapahtuma kehitetään vuotuiseksi, on siihen mahdollista hakea kehittämis- ja markkinointiavusta Vaara-Karjalan Leader -yhdistykseltä.

Kyläyhdistyksen järjestämät retket

Kylätoimikunta on vuosittain järjestänyt kylpylä- ja lasketteluretken kevättalvella. Retkien järjestämistä jatketaan edelleenkin tulevina talvina. Kyläläisten toiveena nousi esille myös syksyisin järjestettävä teatterimatka.

Harrastustoiminta

Toimintakerho

Kylän naiset päättivät perustaa toimintakerhon vuodenaikojen mukaan vaihtuvalla teemalla. Vetäjä on joka kerta eri, teeman mukaan. Kerhon toimintaa pyöritetään Maaseudun Sivistysliiton opintokerhona. Ensimmäinen teemakerho on talven 2008 aikana ja vastuuhenkilöiksi valittiin Hilkka Valkendorff ja Kyllikki Muikku.

Rassauspaja ja korjausneuvoja

Mietittäessä toimintaa nuorille ja nuorenmielisille, esille nousi rassauspajan perustaminen. Asiasta keskusteltessa Herkko ilmoitti, että hänen tiloihinsa tällainen paja nuorille on joka tapauksessa tulossa syksyn 2007 aikana. Herkko ja kylän muut vanhemmat vuorollaan toimivat nuorten korjausneuvojina, ohjaajina ja päältä katsojina. Rassauspaja on oivallinen keino saada nuoret mukaan yhteistyöhön. Pajalle ja nuorten toiminnalle voisi pitemmällä aikavälillä ideoida yhdessä nuorten kanssa oman kehittämishankkeen. Kyläkehittäjät ovat sitoutuneet auttamaan hankkeiden työstämisessä myös myöhemmässä vaiheessa.

Surpeenvaaran markkinointi

Nettisivut

Tulevaisuuden Verstas -työmenetelmän materiaali kyläiltoista on esillä Maaseudun Sivistysliiton nettisivuilla, joihin on rakennettu Surpeenvaaralle omat väliaikaiset kotisivut. Sivut löytyvät osoitteesta www.msl.fi/surpeenvaara. Hannu Härkönen työstää aikuiskoulutuskeskuksen kurssilla Surpeenvaaralle omia ja oman näköisiä sivuja. Sivut löytyvät osoitteesta www.surpeenvaara.net. Nettisivuja on tarkoitus käyttää jatkossa kylän markkinoinnissa ja omalta osaltaan kylän ilmoitustauluna.

Kylätiedote

Kyläyhdistyksen sihteeri työstää jatkossa vuosikokouksen yhteydessä kylätiedotteen, jossa kyläläisille ilmoitetaan tuleva toiminta ym. ajankohtaiset asiat. Mikäli tiedote halutaan kehittää kylälehdiksi, voisi se olla yksi kehittämishankkeen toimenpiteistä. Sanomalehti Karjalainen tarjoaa myös Surpeenvaaran seudun kyläyhdistykselle mahdollisuutta tiedottaa omasta toiminnastaan verkkolehrensä Kylät-osiossa. KYLÄ-netti-Karjalainen on foorumi, joka on avattu syksyllä 2007.

Kyläradio

Maaseudun Sivistysliitolla on Joensuun seudulla meneillään kyläradiohanke, jossa etsitään kansainvälisiä kumppaneita. Toimintaa on tarkoitus laajentaa tulevana vuonna myös Vaara-Karjalan alueelle. Kiinnostus kyläradiota kohtaan nousi esille kyläillassa, yhtenä ajatuksena on tehdä kyläradiolähetyksiä yhdessä Surpeenvaaran koulun ja koululaisten kanssa. Asiaan palataan ensi vuonna uuden toiminnan käynnistyttyä.

Ympäristöön liittyvät kehittämistoimenpiteet

Maisemapolku

Surpeenvaaran seutu sijaitsee Pielisen rannan vaaramaisemissa. Alue on maisemallisesti hyvin kaunista. Kyläläisten haaveena on saada alueelle oma maisemapolku, jonka varrella olisi myös katselu-/näkötorni. Kyläläisten käytön lisäksi polkua voi hyödyntää erilaisten retkien muodossa. Koulun oppilaille polkua voisi käyttää myös opetukseen. Polun voisi rakentaa myös tarinapoluksi, jossa kerrotaan alueen tapahtumista ja historiasta, luonnosta ja kasveista. Maisemapolku antaisi mahdollisuuden myös erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja tarjoaisi yhden uuden vierailu-/luontokohteen Lieksan alueen luontomatkailuyrityksille.

Pusikoiden raivaaminen

Jamalinjoen rantojen raivaus ja mahdollinen ruoppaus sekä pusikoituneiden peltojen raivaus nousi vilkkaaseen keskusteluun iltojen aikana. Asiaa lähdettiin purkamaan mahdollisin ympäristökeskuksen rahoituksin. Jotta raivaukset on mahdollista toteuttaa, ensimmäisenä toimenpiteenä pitää selvittää maanomistajat ja lupa-asiat sekä keskustella asiasta ympäristökeskuksen kanssa. Ympäristökeskus rahoittaa ko. hankkeita ns. työllistämishankkeina. Hankkeen kautta raivauksiin voi saada ympäristökeskuksen palkkalistoilla olevia henkilöitä. Hankkeen toteuttamiseen tarvitaan myös kyläläisten talkootyötä.

Siistitty peltoalue aidataan ja siihen voisi hankkia lampaita pitämään alue siistinä jatkossa.

Kyläyhdistyksen kehittämishanke

Edellä mainittujen kehittämistoimenpiteiden eteenpäin viemiseksi, Surpeenvaaran seudun kehittämiseksi, uuden kyläyhdistyksen yksi vaihtoehto on Vaara-Karjalan Leaderistä haettava kehittämishanke. Maisemointiin liittyvässä aiheessa suurimman työn raivauksien osalta voisi toteuttaa ympäristökeskuksen rahoituksen kautta. Tuolloin raivaustyöt tulisivat sieltä ja muut toimenpiteet oman kehittämishankkeen kautta. Kehittämishankkeen keskeiset aihealueet, tavoitteet ja toimenpiteet voi koota seuraavasti:

1. Kylän maisemointiin liittyvät toimenpiteet
 - Jamalinjoen rantojen raivaus ja ruoppaus
 - pusikoituneiden peltojen raivaus
 - siistityn pellon aitaaminen, lampaat + katos
 - maisemoinnin jatkosuunnitelma

2. Maisemapolku
 - polun suunnittelu
 - maanomistajien luvat
 - polun mahdolliset raivaukset
 - polun merkintä ja kyltit
 - katselutornin rakentaminen
 - polun käyttösuunnitelma

3. Nuoret mukana kylätoiminnassa

- rassauspajatoiminta ja mopomonttu
- näytelmäkerhon aloittaminen
- kv-toimintaa / erilaiset vaihtomahdollisuudet ym.
- kyläradio
-

4. Tapahtumien kehittäminen

- töppöstanssit
- tapahtumat polulla
- kylän erikoisen vuositapahtuman kehittäminen
-

5. Kyläläisten yhteisöllisyyden kehittäminen

- yhteiset kyläillat, tapaamiset ja retket
- toimintakerho
- tiedotuslehtinen / kylälehti

Tulevaisuuden Versta

Tulevaisuuden Versta on osallistavan suunnittelun työmenetelmä, jossa työvaiheet ovat jakaantuneet neljään osaan.

- Ensimmäisessä osassa kartoitetaan kylän osaamiset, taidot, palvelut, merkittävät kohteet ja verkostot.
- Toisessa osassa määritellään kylän kehittämisen esteet ja käydään kylän ongelmien kimppuun.
- Kolmannessa osassa loihditaan esiin kylän ideat ja unelmat.
- Neljännessä osassa työstetään ideoiden ja kehittämisajatusten sekä ongelmien ja kehittämisesteiden pohjalta työsuunnitelmia ja kehittämisohjelmia.

Keskeisen osan suunnittelutyöstä tekevät kyläläiset, jotka tuottavat ja arvioivat kyläilloissa suunnittelun pohjaksi ne ideat, unelmat, ongelmat ja probleemit, joihin kehittämissuunnitelmat omalla kylällä pohjautuvat. Toivesuunnitelmat ja kehittämisohjelmat työstetään kyläläisten omin voimin teemaryhmittäin, arvioiden myös kriittisesti niiden toteuttamisedellytyksiä ja -mahdollisuuksia.

Surpeenvaaran seudun kyläsuunnitteluiltoja kyläkohtaisen verstaan läpiviemiseksi tarvittiin seitsemän. Kyläiltojen ajat sovittiin yhdessä kyläläisten kanssa ja niihin kutsuttiin kaikki kyläläiset paikallislehti-ilmoituksin, talouskohtaisin kirjein sekä maakuntaradion ääniaaltojen ja maakunnallisen lehden menopalstojen kautta.

Surpeenvaaran kyläsuunnittelijoina toimivat Timo Reko Maaseudun Sivistystysliitosta ja Anne Pulkkinen Pohjois-Karjalan Kylät ry:stä.

Kyläiltojen tuotokset

1 Analyysi-ilta

Ensimmäisessä kyläillassa tutustuttiin kyläsuunnittelun periaatteisiin ja työmenetelmään. Kyläillassa koottiin kyläprofiili eli kyläläisten osaaminen ammattien ja harrastusten osalta, kylän yrittäjät ja yhteisöt sekä yhteistyö. Luotiin kuva siitä, miltä kylä näyttää keväällä 2007.

Ennen varsinaista työskentelyä kyläläiset esittelivät toisilleen, minkälaisia kylänkehittäjiä he ovat. Työskentely tehtiin parityönä ja jokainen kuvasi, piirsi parinsa kylänkehittäjänä. Taideteokset tehtiin yhtäaikaaisesti ja silmät kiinni, jotta vähemmän taitavat piirtäjät saisivat tasoitusta.

Surpeenvaaran seudun rajat ovat:

Pielinen, Pankajärventie, Kevätniemen saha, Hyppyrimäki, Jamali, Kylänlahdentie

Yhdistykset kimpat ja yhteenliittymät

- Surpeenvaaran Martat ry
- Lieksan into ry
- Pallonpyörittäjät
- Kylätoimikunta
- Vartiala-Niitty-Jamali vesiosuuskunta
- Kevätniemen kala ja erä
- lentopalloilu
- kansalaisopiston jumppa
- lavatanssikurssi

Tapahtumat ja tempaukset

- kylpylä- ja lasketteluretket
- lauluillat
- perennanvaihtoilta
- mukulanvaihtoviikot
- kuutamohiihto
- rannanraivaus talkoot
- latupohjan ja kaukalon kunnostustalkoot
- koulun kevät- ja joulujuhla
- rantalentopalloillat
- Hämeenjärven kesätapahtuma
- onkikilpailu
- iltamat
- Mottimaja toimii kyläläisten keskuspaikkana päivällä.
- Kyläläiset suhtautuvat positiivisesti omaan kylään. Koulun puolustaminen loi taisteluhenkeä kylälle, laaja verkosto asiassa mukana.

Yritystoiminta

- Herkko Sottinen
- tmi Nahewa
- Lieksan verhoomo
- Suomipuu
- Vapo Oy
- Kevätniemen saha
- Huuvatuote Oy
- Ahaa-talli
- Anaika components
- Vapo Oy:n voimalaitos
- Itä-Suomen Suojakate
- Porokylän Leipomo
- PR-Aitta
- Metro Pikatukku

-
- Lieksan Datahuolto
 - HN-saneeraus
 - Teuvo Nevalainen ky
 - Karjatila Reittu
 - Hevostila Timo Ryyänen
 - Tele- ja Turvapalvelu
 - Lihatila Reino Kettunen
 - Asianajotoimisto Aulis Ryhänen
 - Lieksan Koneasema
 - Hieroja Marko Kilpeläinen
 - Upin autohuolto
 - Nuohooja Heikki Pehkonen
 - Autoasentaja Veijo Pehkonen
 - Hoitokoti Tanhuttila
 - LVI-Karelia
 - A. Tähkänen Oy
 - Takomo pienkonekorjaamo Ruokolainen
 - Lahja Karoliina
 - Kello- ja Kulta Meriläinen
 - Metsäkoneyrittäjä Harjunen
 - Hoiva- ja hoito Pirre
 - Metsäkoneyrittäjä Jarmo Ruokolainen
 - Sonerapiste
 - Jätehuolto Lehikoinen

Verkostot

- Pohjois-Karjalan Reserviläispiirin toinen varapj.
- Pielisen Aivohalvaus- ja afasiayhdistyksen sihteeri
- Lieksan Reserviläisten sihteeri
- Suomen Kaukalopalloliiton hallituksen jäsen
- Lieksan Kalamiehet ry:n sihteeri
- Lieksan Loiske ry:n sihteeri
- Lieksan Työväenyhdistyksen johtokunnan jäsen
- Puu- ja erityisalojen liiton Lieksan maa- ja metsätyöntekijät ry:n taloudenhoitaja
- teknisen lautakunnan jäsen
- koulutuslautakunnan varajäsen
- Lieksan Teatterin johtokunnan jäsen
- Lieksan Taitoluistelijat ry:n johtokunnan jäsen
- kirkkovaltuuston jäsen
- kaupunginvaltuutettuja 2 kpl

Harrastustoiminta

- KAUKALOPALLO, lentopallo, sulkapallo, kalastus, metsästys, keilailu, soutu, lenkkeily, sauvakävely, käsityöt, SPR-toiminta, luottamustoimet, uinti, ratsastus, bodypump, seuratoiminta, teatteriharrastus, kuorolaulu, tanssi, matkailu, jalkapallo, hiihto, pesäpallo, luistelu, sähly, tennis, pyöräily, partio, suunnistus, marjastus, sienestys, mäkihyppy, lukeminen, atk, opiskelu, perhon sidonta, vaapunteko, kielten opiskelu, verkon ainoitus, puutarhatyöt, polttopuiden tekeminen, rakentaminen, koirat, kissat, gerbiilit, hevoset, akvaario, maalaaminen, piirtäminen, tiffanytyöt, soittaminen, virkkaus, neulonta, kuntojumppa

Luontokohteet, rakennukset ja paikat

- Hyppymäki
- Monolanniemi Sibeliuksen aitta (R)
- Pielisen ranta (P)
- Honkalahden uimaranta ja venevajat (P)
- Koulu (R)
- Jehovantodistajain valtakunnansali (R)

- Surpeenvaaran metsä (L)
- Niitty-Jamalin pellot (L)
- Surmankallio (P)
- Kiimakallio (P)
- Jamalijoki (L)
- Käärmeukuusi hyppymäen vieressä (L)

Palvelut

- yritysten pohjalta ja kunnalliset palvelut, listauksena...
- murske, koulu, uimaranta, verhoomo, kattopinnoitteita, seinäpinnoitteita, leipomo, tukku, rakennustarvikemyymälä, parturi, jätehuolto, keräyspiste

2 Synkistelyilta

Toisessa kokoontumisessa synkisteltiin Surpeenvaaran seudun ongelmat esiin. Yritettiin löytää tärkeimmät kehittämisen esteet ja hahmottaa, mihin eri elämän osa-alueisiin ne liittyvät. Synkistelyvaiheessa laadittiin myös kylän nelikenttäanalyysi. Ongelmat ja kehittämisajatukset tuotettiin seinäpapereille kirjoittaen ja tärkeimmiksi koetut kehittämisen esteet valittiin äänestämällä. Jokainen paikalle saapunut sai tuoda oman näkemyksensä julki avoimesti. Esille nostettuja ongelmia ei arvosteltu, eikä niitä myöskään pyritty synkistelyiltana ratkomaan.

Ongelmat ja kehittämisen esteet ovat ryhmiteltyinä teemoittain. Kyläläisten antamat äänet näkyvät ongelman perässä.

NELIKENTTÄ-ANALYYSI

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET
<ul style="list-style-type: none"> - Koulu - Vesijohdot ja viemäröinti - Hyvä uima- ja veneranta - Huippuhyvät hiihtoladut - Hyppymäki - Aktiivisia asukkaita - Keskustan läheisyys, palvelut lähellä - Pielinen - Rauhallisuus, rauhallinen asuinalue - Luonto - Viihtyisä ympäristö - Mahdollisuudet harrastustoimintaan - Hyvät naapurit - Lapsiperheet - Paikka ei ”Mähkön montun” vieressä - Maamerkki Silta - Yhteishenki 	<ul style="list-style-type: none"> - Hiihtolatu valoton - Torso pyörätie - Rannan ja hiihtoladun ongelmakäyttäjät (mopopojat, moottorikelkat) - Kauppa puuttuu - Katuvalojen puute - Roskaaminen (elävät kuin siat pellossa) - Huono tie - Ikärakenne - Vanha kaatopaikka (Riihivaara) - Tonttimaan puute - Sijainti – Palvelut - Kaupungin talous

MAHDOLLISUUDET	UHKATEKIJÄT
<ul style="list-style-type: none">- Asutuksen lisääntyminen, kun vesi ja viemäröinti järjestetty- Avustajia ikääntyville ihmisille (työllistyminen)- Tonttien hankkiminen- Tonttijako, uutta asuinalueita- Lieksan Innon menestys tuo mainetta- Tanssilava Pielisen rannalla- Kyläavustajan palkkaaminen- Vesiosuuskunta, vesijohto- Viemäriverkosto / kunnallistekniikka- Ikarakenne- Koulu- Päivähoito lapset/vanhukset	<ul style="list-style-type: none">- Peruskoulu- Koulun lakkautuminen- Väestön kato (ikäntyminen)- Palvelut keskustassa- Kylän kehittyminen, ei kylämiljöötä- Talojen autioituminen- Koli vie rahat

Surpeevaaran seudun synkistelyillan tuotokset teemoittain:

ASUKASLUKU

- Tiukka rakennustarkastaja voi olla paha tulppa kaavoittamiselle ja rakentamiselle 10
- Autiot talot ja mökit myyntiin ja kunnostukseen 7
- Rantatontit vähissä 3
- Asenne: Ei täällä ole mitään
- Viimeinen sammuttaa valot!
- Koirat
- Kissat
- Ei uudehkoja taloja myytävänä niille, jotka ei halua rakentaa

HARRASTUSTOIMINTA

- Mopopojilta puuttuu luvallinen krossirata 3
- Jääkaukalolle pukeutumiskatos ja/tai kunnan penkit 2
- Jääkaukalon laidat ja pohjamaali
- Kaukalo huono
- Pokaaliakaappi pieni
- Koululla ei harrastustoimintaa kesäisin
- Talot parhailla paikoilla ei myynnissä
- Ei oo mopopojille harjoittelupaikkaa
- Kuka ymmärtäisi mopopoikia?
- Missä voi ajella mönkijällä?
- Lumet sulii, ei hiihtämään pääse
- Olen liian lyhyt koripalloilijaksi

INFRA

- Pyörätie puuttuu 11
- Tasoristeyksen puomien puute (Honkalahti) 9
- Kotolan ja Surpeen tiet kuopilla 7
- Ei katuvaloja 7
- Ekopiste kylälle 7
- Hiihtoladun valot 6
- Nurmestien päällyste kehno 5
- Venepaikkojen tulevaisuus 1
- Koulun tie liian kapea (Kaarlontie) 1
- Koulun tien valot puuttuu 1
- Rumat kaivantojäljet 1
- Hidasteet hiiteen
- Ajoesteet vie "Ferrarista" iskarit, talvelle ei toimi ja kesällä ei tarvita
- Koululla tosi huonon makuinen vesi
- Bussiyhteydet kylälle puuttuu → citybussi! – paikallisliikenne
- Nurmestie – Raskasliikenne – nopeusrajoitus
- Junarata liian lähellä rantaa
- Seisake (juna) puuttuu
- Huonoksi mennyt asfalttipäällyste, vaikea korjata

KYLÄTOIMINTA

- yhteistyö vähissä 6
- Porukat pitäisi saada aktiivisesti mukaan 6
- Talkoissa vähän väkeä 5
- Yhteistyö muiden kylien kanssa laantunut 3
- Nuoret perheet saatava mukaan talkoisiin, - missä luuraavat?
- Tiedon puute 1
- Rahan puute
- Surpeenvaaran korostuu - Kotola ja Niitty-Jamali jääneet jalkoihin
- Ei uskalleta tarttua toimeen, odotellaanko valmista...?
- Ei sponsoreita
- Avanto ja sauna uimarannalle
- Yrittäjät ei ole mukana kylätoiminnassa
- yhteistyötä enemmän yrittäjien kanssa (→ sponsoreiksi!)
- Talkoohenki kaiken ikäisiin
- Ei ole omaa rantasaunaa
- Rahat vähissä
- Kylä hajallaan
- Monet liian vaatimattomia vaikka olisi taito tehdä vaikka mitä

KYLÄTALO

- Kylätalo puuttuu 1
- Lapsille ja nuorille ei ole "leikkipaikkaa" 2
- Ei kokoontumispaikkoja

ELINKEINO JA PALVELU

- Matonpesupaikka puuttuu 4
- Yrittäjyyttä puuttuu
- Lehmät ummessa, ei tiloja
- Koululaisilla ei ole lähellä paikkaa missä tutustua kotieläimiin, missä lampaat ja lehmät?
- Oman kylän autokorjaamo puuttuu
- Kyläseppä puuttuu
- Talkkarit lomalla
- Voisiko kylältä tilata siivouspalvelua?
- Puutarhayrittäjä puuttuu
- Ei oo ompelukoneen huoltoa eikä myyntiä
- Parturikin kuulemma lopettaa
- Kesäkioski puuttuu
- Ei majoituspalveluita
- Missä on kylän oma ompelija, jolta voi tilat vaatteita?
- Suutari puuttuu
- Oma taksi puuttuu
- Talvisin ei saa tuoretta mansikkaa omalta kylältä
- Näläkä pitäis lopettaa
- Ei oo kylällä kirvesmiestä tilattavaksi remonttihommiin

YMPÄRISTÖ

- Veden juoksutus vie veden alas Pielisessä 3
- Rannan muoto, vedenkorkeuden takia valittavat veneomistajat 1
- Manolanniemen laavu 1
- Epäsiistit pikkumökkien pihapiirit
- Kukaan ei huolehdi koulun tontilla olevista puista
- Kukaan ei kunnosta koulun ulkoasua 1
- Kukaan ei kunnosta koulun pihaa
- Uimarannalla ei ole jätehuoltoa
- Verkkovajojen kunto / tulevaisuus 1
- Vartialan pusikoituneet pellot rumia

MARKKINOINTI

- Kylän mainonta huonoa 2

MUUT

- Ilkivallan teko
- Koli vie rahat x 2 1
- Vuonisolahti loput
- Syksyllä bensavarkaita rannassa
- Mähkön monttu kaukana
- Päätäjät ei ota tosissaan Supervaaraa
- Kylällä ei ole yhtään patsasta
- Ravut on Kolilla
- Rannasta puuttuu vedenneito ja merenneito
- Peikkometsästä uupuu Peikot
- Noitavuorilta uupuu noidat
- Kiimakalliolta uupuu se... mikä se?
- Tämä hiljaisuus
- Liian lähellä Pielinen, katiskat 50 km päässä

3 Irroitteluilta

Kolmannessa kyläillassa visioitiin kylän unelmia. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tavoitteita ja päämääriä, työstää kuvaa kylästä kymmenen vuoden päästä sekä arvioida maailman menon vaikutusta omalle kylälle. Irroitteluvaiheen alussa viriteltiin mielikuvitusta ryhmätöillä ja tuotettiin seinäpaperitekniikkaa käyttäen ratkaisuja esteisiin ja ongelmiin sekä yleensäkin kehittämideoita ja -ajatuksia kylän kehittämiseksi. Tavoitteena oli luoda mahdollisimman suuri määrä ideoita. Ideoille annettiin ääniä. Ideat ryhmiteltiin teemojen alle seuraavasti:

1. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot: (visio 2017 - 2022, unelma 10-15 vuoden päähän)

- ❖ Koulu säilyy entisellään
- ❖ Uutta asutusta, nuoria perheitä
- ❖ Käsityöläiskortteli (ompele, suutari, autonpesu, seppä yms.)
- ❖ Hyvä pyörätie, valaistu vaikka Jamaliin saakka, ei kuoppia
- ❖ Hyvät majoitustilat, B&B -palvelut (mökkikylät)
- ❖ Bussivuorot palaavat
- ❖ Kaikki pikkumökit kunnostettaisiin asutuskäyttöön
- ❖ Sataman kunnostus, rantapaviljongit, vanhusten tanssit, suuret laiturit
- ❖ Palvelurivitalot kylällä
- ❖ Huuliharpu SM-kisat

2. Kylän unelmat: päämäärämme ja tavoitteemme

- ❖ Ikolanniemen autolauttayhteys
- ❖ Koulu säilyy kylällä, elävä kylä
- ❖ Kunnallistekniikka on kunnossa
- ❖ Pielisen rantaan asutusta
- ❖ Urheilumahdollisuus (kaukalo)

-
-
- ❖ Lapsille leikkimahdollisuus
 - ❖ Hiihtoladulle valot
 - ❖ Huuliharppukoulutusta kylällä

3. Maailmanmenon vaikutus kyläämme

- ❖ Natoon liittyminen toisi 20 km leveän suojavyöhykkeen
- ❖ Ylikulupaikan avaaminen (turismi)
- ❖ Ilmaston muutoksen vaikutus viljelyolosuhteisiin
- ❖ Paluumuutto / rantatontit
- ❖ Maailman sodat / turvapaikan hakijat
- ❖ Vesirantojen hyödyntäminen
- ❖ Puuteollisuus siirtyy ulkomaille

Surpeevaaran seudun irrotteluillan tuotokset teemoittain:

ASUKASLUKU

- Enemmän ulkomaalaisia 1

HARRASTUSTOIMINTA

- Moottorirata 3
- Hyppyrimäelle lisää aktiviteetteja, muovitettu kesämäki 3
- Hyppyrimäen rinne – treenirata urheilijoille – maastopyöräilyä
- kiipeilyseinä hyppyrin taakse - benji-hyppyjä
- Kaukalo kuntoon → katettu kaukalo 3
- Lapsille harrastekerhoja 2
- Valaistus ladulle 1
- Kesäisin koululle toimintaa – majoitus / ruokailu yms. kerhotoimintaa sadepäivien ratoiksi 1
- Kuoro/musiikkikerho 1
- Minigolf 1
- Keilarata 1
- Suunnistuslenkistö
- Kaukalolle penkit/pukeutumistilat
- Eläkeläisten yliopisto
- Hiihtotunneli
- Uimakoulu
- Jolla- / purjehduskurssi
- Urheilutalon katto ylemmäs
- Suopotkupalloa

INFRA

- Kadut ja valot kuntoon 9
- Hyvät valaistut pyörätiet 5
- Leikkipuisto Kotolaan 3

KULTTUURI

- Kansanmusiikkitapahtuma
- Monolanniemen kulttuurinäkökulman (Sibelius) jalostaminen 1
- Näytelmäkerho / kesäteatteri

KYLÄTOIMINTA

- Kylän historiikki 5
- Iltamat, iltamaperinne vireäksi 6
- Kesäisin koulu matkailukeskukseksi – pikkumökkien hyödyntäminen matkailussa B&B → toisi nuorille kesätyöpaikkoja 4
- Asumattomien pikkumökkien kunnostaminen majoituskäyttöön 3
- Lauluiltoja 3
- Järjestettyjä kalastusretkiä Pieliselle 1
- Kyläläisten kesken talkoohenki kukoistamaan
- Luontoretkiä (opastettuja sienestys-marjastusretkiä) turisteille ja kaupunkilaisille
- Kansainvälistä kyläyhteistyötä

ELINKEINO JA PALVELU

- KAIKKI ALAKOULULAISET SURPEENVAARALLE KOULUUN → pienille pieni turvallinen kouluyhteisö 6
- Kesäkioski (talkooperiaate) 4,
- Kylätalkkari 4
- Kodinhoitaja kylälle 2
- Kyläkauppa/-kioski 1
- Tanssipaviljonki Kevätniemeen tai Honkalahteen
- Kahvila kesä/turisti ajoiksi
- Kylpylä Pielisen rannalle
- Lomahotelli
- Palvelukeskus, jossa kampaamo, hierontaa ym.
- Vanhuksille siivousapua
- Huvipuisto Harjulaan
- Ilotalot miehille ja naisille
- Lapsi- ja vanhusparkki – päivähoito yhteistä
- Minijuna Surpeenvaara – Vartiala – Niitty-Jamali – Kotola – Harjula + houkutukset matkan varrelle
- Höyrylaivaristeilijä 2 h (ei Kolille asti) pitkin Pielistä
- Matkamuistomyymälä
- Karaokebasaari
- Varakkaiden turistien houkuttelu Venäjältä ja Euroopasta

KYLÄTALO

- Koulun yhteyteen nettikahvila 1

MARKKINOINTI

- Saunamaraton
- Vesijuoksutapahtuma 2

YMPÄRISTÖ

- Maitolaituri/-laitureita kyläteiden iloristeiksi 7
- Honkalahden uimarannan laajentaminen → auringonottoon hiekkaa, nurmea 6
 - vesileikit – liukumäki
 - kioski uimarannalle/surpeelle
- Luontopolku 5
- Lintutorni 5
- Matonpesupaikka rantaan 4
- Luontopolku Pielisen rantamaastoon 2
- Nudistiranta
- Koulun pihasuunnittelu ”kodikkaammaksi”
- Satama hyötykäyttöön
- Kevätniemen rannoille hiekka / nurmialueita auringon ottoa – piknikkejä varten
- Vierasvenelaituri
- Matkailusatama
- Siirtolapuutarhatontteja

MUUT

- Huuliharpun soittajat esiin 2
- PATSAS JAAKKO TALLUKSELLE 3

4 Kehittämistaulukot

Ideoista toimenpiteisiin

Todennusvaiheessa työstettiin ryhmittäin teemakokonaisuudet, joiden puitteissa valittiin joukko ideoita ja kehittämisajatuksia perusteluineen, joita lähdettiin kehittämään edelleen. Ryhmät kirjasiivat ideoista ja ongelmista kehittämisohjelmia, jossa määriteltiin tulevat kylän toimenpiteet ja niiden toteuttamisen mahdolliset ongelmakohdat, vastuuhenkilöt sekä aikataulun. Työskentelyn aikana korostettiin, etteivät asiat hoidu itsestään, vaan vaativat jatkuvaa työskentelyä ja kylän eri intressipiirien yhteistyötä sekä päätettyihin tehtäviin sitoutumista.

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / Idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
ASUKASLUKU				
Vapon asumiskäyttöön Suopursufieltä yöspäin - tonttikaavoitus Yksityisten maiden /tonttien hyötykäyttö → mm. Monolanniemi	Kaupunki ratkaisevassa asemassa → tahtoa tehdä asian eteen jotain → kaavoitusasia!	Aloite – hyvät perustelut Monille ihmisille idea kehitettäväksi ja eteenpäin vietäväksi. Taustatyötä valtuutetuille asian eteenpäin viemiseksi usealla taholla	(Rakennuslautakunta) Hilikka, Timo, Pertti ja Kyllikki → valtuutetuille Kyliätoimikunta	A4-tiedote karttapohja – mitä Lieksalle talvi 2008 kylät missä mennään keväät 2008
Viemärintiasiat kuntoon				
Uusien asukkaiden vastaanotto Teemaillat	Ihmiset saadaan liikkeelle	yhteinen mielenkiintoinen keskustelun aihe Puulaaki – yhteiset asiat eri kyläyhdistysten kanssa.		
ELINKEINOT				
Kylätalkkari Jamali / Surpeenvaara	Rahoitus ja sopivan henkilön löytäminen	Ilmoittelua, yhteydenotto työvoimatoimistoon / palkkatuki	Sirpa Pyykkö	1.1.2008
Siivousyritys tai -yrittäjä	Rahoitus, sopivan henkilön löytäminen ja asiakaskunnan hankkiminen	Tarpeen kartoitus ja ihmisten informointi	Ritva Kontturi	2008 - 2009
HARRASTUSTOIMINTA				
Mopomonttu	Ympäristöhaitat maanomistussuhteet	Esitys Tornatorille ja ympäristölautakunnalle	Kyliätoimikunta, kaupunki ja Tornator	keväät 2008
Rassauspaja korjausneuvoja	+ Paikka	Etsiä paikka → Herkko?	Herkko + vanhemmat	syksy 2007

--	--

Latuvalot	Rahoitus	Avustusten hankkiminen	kylätoimikunta	2008
Kaukalon kunnostus	Mistä ja milloin uuden laidat	Kaupunki luvannut, mutta milloin aktiivisuus	Pertti	Heti
Uimakopin kunnostus + jätehuolto	Puutavaran hankinta, kustannukset, työntekijät	Sponsoreiden hankinta, kaupunki	Hannu + Nousiainen	kevät 2008
Toimintakerho vuodenaikojen mukaan, vaihtuva teema	ohjaajan puute	joka kerralle eri ohjaaja, MSL:n opintoraha...	Hilkka	talvi 2007
INFRA				
Kevenliikenteen väylät - Nurmestie – Puronmutka - Niitty-Jamalin risteys- Jamalin koulutie 73	TIELAITOS ei halua vaikuttaa ihmisten turvalliseen liikkumiseen	Vaikeuttaa Tielaitoksen myönteiseen päätökseen. Yleisönsaston kirjoitukset ja paikallisten ihmisten vaatimus. Monipuolinen median hyväksi käyttö.	Mauno Kakkinen	Viimeistään 2008 kuukausittain
Honkalahden opaste	kaupungin ohjeistus	yht. Ilkka Puumalainen	Pertti N.	Kevät 2008
Surpeenvaaran infotaulu, jossa UIMARANTA	Ei esteitä / tekijä?		kylätoimikunta	kevät 2008
KULTTUURI				
Kylpylä- ja lasketteluretki	toteutetaan jo vuosittain	-	Tapsa ja Kyllikki	vuosittain
Teatterimatka	vastuhenkilöt? Ei muista esteitä			marraskuu 2007
Kyläilmatat	järjestäjät vastuhenkilöt, esiintyjät, markkinointi	suunnitelma		kevät 2008
Töppöstanssit / Reino-Aino –tanssit	esiintyjät... kustannukset... markkinointi			

--	--

--	--

Historiikki kylästä	Kuka tekee?	opinnäytetyönä → yhteydenotto Joensuun yliopistoon	Kyllikki	
Näytelmäkerho lapsille	ohjaaja		koulu	
KYLÄTALO				
Koulun hyödyntäminen kylätalona	Koulu toimii kylätalona, - kokoontumiset - tapahtumat	Koulun ylläpidon tukeminen Koulun kellariin oma kylätila Kerhotoimintaa koululle Asukkaiden hankkiminen kylälle → veteraanitalojen markkinoiminen nuorille	koulu, kaupunki kyläyhdistys	ja heti
KYLÄTOIMINTA				
Kylätoimikunnan rekisteröityminen			Kylätoimikunta	syksy 2007
Kyläinfo	tekijät ja paikka			
Kyläiltemat , 0-raja	esiintyjien aikataulut	Heikki Turunen luennoimaan kylistä, Marko ja Risto (Nightwish –ilta) Huuliharpuisoittaja Pehkonen Koululaisten esitys, lopuksi tanssit, puffetti ja pääsymaksu info-ilta	Kyläyhdistys	marras-joulukuu 07
Kylän nettisivut			kyläyhdistys, Hannu H. ja Jussi M.	2008
MARKKINOINTI				
Kylän oma vuosittain ”tapahtuma”, jota kehitetään ja siitä tulee julkisuutta	Sopivan tapahtuman luominen / löytäminen	Tiedottaminen paikallislehdessä tapahtumasta.		

--	--

Siirtolapuutarha Vartiolan pelloille → tuo myönteistä julkisuutta	Maanomistajasuhteet, kaavoitus Kunnallistekniikka on jo vesiosuuskunnalla valmiina	Asian ottaminen puheeksi Timosen ja Revon sukujen kanssa	kyläyhdistys	
Kylätiedote	tekijät	Vastuu tehtävästä kyläyhdistykselle vuosikokouksessa pöytäkirjan teon yhteyteen.	Kyläyhdistyksen sihteeri	vuosi 2008
Kyläradio	tekijät	kyläillat asian puitteissa kevään 2008 aikana	kyläyhdistys + msl	kevät 2008
YMPÄRISTÖ				
Jamalinjoen rantojen raivaus ja mahdollinen ruoppaus	Ympäristökeskuksen luvat	Mahdollinen ympäristökeskuksen rahoitus	Herikko Sottinen	2010 (Herkolle uusi kone)
Lintutorni				
Maisemapolku + katselutorni	Maanomistajat + rakennuslupa, rahoitus, rakentajat	Selvitetään maanomistus ja rakentamismahdollisuudet	kyläyhdistys	2010
Pusikoituneiden peltojen raivaus	maanomistajien lupa	Työllistämishanke + talkoot, alueen aitaaminen + lampaat ja katos. Ympäristötuen erikoistuki	Kyläyhdistys	2010?

--	--

--	--

5 SURPEENVAARAN SEUDUN KYLÄYHDISTYS RY

Puheenjohtaja

Muikku Kyllikki
p. 040 723 1229

Kuusikkotie 9, 81700 Lieksa
kyllikki.muikku@pp.inet.fi

Sihteeri

Valkendorff Hilikka
p. 050340 7578

Riihivaarantie 8, 81700 Lieksa
hilikka.valkendorff@kotiportti.fi

Rahastonhoitaja

Kärkkäinen Tapio
p. 050 550 8350

Kauppapolku 1, 81700 Lieksa
motti.tapsa@hotmail.com

Surpeenvaaran seudun kyläsuunnitelma:

Kyläsuunnittelijat: Timo Reko, Maaseudun Sivistysliitto
Anne Pulkkinen, Pohjois-Karjalan Kylät ry

	24
--	----